

Informační balíček k nové maturitě pro maturanty **2012**

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OBSAH

PROČ NOVÁ MATURITA?	3
Z ČEHO BUDU MATUROVAT?	5
KDY BUDU MATUROVAT?	7
JAK VYPADAJÍ ZKOUŠKY SPOLEČNÉ (STÁTNÍ) ČÁSTI MATURITY?	9
PŘEDMĚTOVÉ PORTFOLIO PRO ROK 2012.	11
KOMPLEXNÍ ZKOUŠKA Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY	12
KOMPLEXNÍ ZKOUŠKA Z CIZÍHO JAZYKA	14
MATEMATIKA	17
VZORY VÝSTUPNÍCH MATURITNÍCH DOKUMENTŮ	18
NEJČASTĚJI KLADENÉ DOTAZY Z ŘAD ŽÁKŮ	20
KDE NAJDU INFORMACE?	22

Proč nová maturita?

PROČ BYLA NOVÁ MATURITA ZAVEDENA?

Na úvod je potřeba říct, že zavedení nové maturitní zkoušky není neuváženým krokem do neznáma, který probíhal cestou „pokus – omyl“. Jedná se o promyšlený projekt, který vzešel z dlouholetých diskuzí školských odborníků. Trend státních maturit jde napříč Evropou a se vstupem do Evropské unie se mu nevyhnula ani ČR. Většina zemí se k tomuto kroku uchýlila již v minulosti. Díky tomu jsme mohli čerpat i z jejich zkušeností – a to jak z těch dobrých, tak i špatných.

JAKÉ JSOU HLAVNÍ DŮVODY PRO ZAVEDENÍ NOVÉ MATURITY?

Maturita do roku 2011 nemohla být objektivní, protože neexistovaly jednotné mantinely a pravidla pro konání maturitní zkoušky, která by platila pro všechny typy a obory škol. Každá z přibližně 1 300 středních škol si dělala svou maturitu sama. Zkoušky a kritéria jejich hodnocení měly definovány různě, a výsledky maturantů mezi školami byly tudíž neporovnatelné. Jednička na maturitním vysvědčení znamenala školu od školy něco jiného. To je také důvod, proč většina vysokých škol přestala přihlížet k výsledkům maturitních zkoušek. Není to ale škoda? Nebylo by žádoucí, aby se žák dostal na vysokou školu částečně i díky svému maturitnímu vysvědčení? Své znalosti a dovednosti prokáže u maturity, proč je tedy musí znovu dokazovat i u přijímacích zkoušek? Nebylo by také úlevou, kdyby své jazykové znalosti a dovednosti jako uchazeč o zaměstnání nemusel prokazovat klepajícím se hlasem na pohovorech, ale pouhým předložením maturitního vysvědčení? V případě, že se rozhodne zkusit štěstí v cizině, o co jednodušší by bylo, kdyby mu byla uznána část české maturity a časem

možná i maturita celá?! Dosavadní maturitní vysvědčení nelze v tomto smyslu využít, jeho obsah nemá pro další život valný význam. Hlavní je, že ho člověk má, nikoli co v něm je. Tohle je všeobecně známá pravda. Upřímně, co tedy žáka motivovalo k tomu, aby u maturity uspěl co možná nejlépe? Důležité přece bylo, aby maturitu udělal. A jak, to bylo víceméně každému jedno. Pokud tedy nové maturitní vysvědčení má pro jeho budoucí život smysl, je motivován k tomu, aby udělal maturitu co nejlépe. Všichni pak budou vědět, že jeho jednička je skutečně lepší než dvojka jiného maturanta z jiné školy. Zmíněné výhody, které nová maturita nabízí, nelze samozřejmě zaručit v plné míře hned. Zavedení nové maturity je určitě velkou změnou. Věříme však, že je jen otázkou času, kdy se vysoké školy i zaměstnavatelé přesvědčí o užitečnosti nové maturity a začnou její výsledky využívat v hojnějším počtu.

JAK TEDY ZAJISTIT OBJEKTIVITU, SROVNATELNOST A UŽITEČNOST MATURITNÍ ZKOUŠKY?

Jedinou cestou je jednotnost, tedy to, že část maturity bude jednotná (stejná). To znamená, že bude mít jednotné zadání (s možností volby úrovně obtížnosti u většiny zkoušek) a bude jednotně hodnocena (tzn. objektivní podmínky, stejná kritéria hodnocení, jednoznačnou interpretaci výsledků). Maturitě se tak zase vrátí prestiž, která jí náleží, a budou ji moci využít vysoké školy i budoucí zaměstnavatelé.

CO NOVÁ MATURITA OVĚŘUJE?

Společná (státní) část maturity ověřuje jen to, co se na středních školách učí (nebo učit má). Střední školství vyučuje podle platných učebních dokumentů neboli osnov a obsah testů a zkoušek společné části nové maturity vychází právě z nich. Týká se to však výhradně zkoušek základní úrovně obtížnosti. Jejich obsah je jakýmsi průnikem osnov všech středoškolských oborů, které končí maturitní zkouškou. Jinými slovy jde o učivo, s kterým měl v rámci svého studia přijít do styku každý maturant, ať už studuje gymnázium, nebo učební obor s maturitou. Škola má dle zákona povinnost připravit žáky minimálně na základní úroveň obtížnosti. Zkoušky vyšší úrovně obtížnosti a zkoušky, které jsou nabízeny jen v jedné úrovni obtížnosti (vyšší), se této zásady logicky neodrží. Jejich obsah zohledňuje i požadavky vysokých škol při přijímacích zkouškách a jejich volba tak signalizuje žákův zájem o další studium.

Z čeho budu maturovat?

Nová maturitní zkouška se skládá ze dvou částí – **společné (státní) a profilové (školní)**. Aby žák uspěl u maturity, musí úspěšně složit povinné zkoušky obou těchto částí.

Model společné části maturity z roku 2011 byl novelizací legislativy na podzim 2011 zachován i pro následující školní rok. Ve zkratce novela říká, že nyní žáci posledních ročníků budou maturovat stejně jako maturanti 2011, tedy ze dvou povinných zkoušek – z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka nebo matematiky dle vlastní volby. Podle do října 2011 platné zákonné úpravy měla společná část maturitní zkoušky v roce 2012 běžet v tzv. plném modelu tří povinných a až tří nepovinných zkoušek (model 3+3). První povinná zkouška měla být z českého jazyka a literatury, druhá z cizího jazyka a pro třetí povinnou zkoušku si měli žáci volit mezi matematikou, občanským a společenskovedním základem a informatikou. Předmět informatika tak není obsažen v předmětovém portfoliu pro rok 2012.

MODEL 2+3 (2 POVINNÉ A MAX. 3 NEPOVINNÉ ZKOUŠKY VE SPOLEČNÉ ČÁSTI)

ROK	SPOLEČNÁ ČÁST	PROFILOVÁ ČÁST
2012	2 povinné zkoušky: 1. český jazyk a literatura 2. cizí jazyk nebo matematika	2-3 povinné zkoušky – stanoví ředitel školy
	max. 3 nepovinné zkoušky – z nabídky: cizí jazyk, matematika, občanský a společenskovední základ, biologie, fyzika, chemie, dějepis, zeměpis, dějiny umění	max. 2 nepovinné zkoušky – nabídku stanoví ředitel školy

POVINNÉ ZKOUŠKY:

1. český jazyk a literatura
2. cizí jazyk nebo matematika

Povinné zkoušky koná žák buď v **základní, nebo vyšší úrovni obtížnosti**, dle svého svobodného rozhodnutí. Úroveň volí pro každou zkoušku zvlášť. V případě komplexní zkoušky z českého jazyka a literatury a cizího jazyka se zvolená úroveň vztahuje na všechny tři její dílčí zkoušky (didaktický test, písemnou práci i ústní zkoušku). Pro úspěšné složení společné části maturitní zkoušky musí uspět u obou povinných zkoušek.

POZOR !

Pokud žák neuspěje u komplexní zkoušky z českého jazyka a literatury nebo cizího jazyka, opakuje **jen tu/ty dílčí zkoušku/y, u které/ých neuspěl**. Není tedy nutné opakovat celou komplexní zkoušku, jako tomu bylo v roce 2011. Toto platí i pro tzv. repetynty, tedy maturanty z roku 2011, kteří opakuji zkoušku v roce 2012.

NEPOVINNÉ ZKOUŠKY:

Žák si může (ale nemusí) zvolit **maximálně 3 nepovinné zkoušky**, a to z nabídky:

cizí jazyk, matematika, občanský a společenskovední základ, biologie, fyzika, chemie, dějepis, zeměpis a dějiny umění.

POZOR!

Počínaje rokem 2012 již **nebude možné, aby žák konal nepovinnou zkoušku z téhož předmětu, z něhož koná zkoušku povinnou!** Tato možnost „sázky na jistotu“ platila pouze pro náběhovou fázi maturitní zkoušky v roce 2011.

Cizí jazyk u povinných i nepovinných zkoušek nabízí tyto jazyky: anglický, německý, španělský, francouzský a ruský. Při výběru cizího jazyka nehraje roli jeho hodinová dotace při studiu ani to, zda žák studuje/studoval daný jazyk jako první nebo druhý. Žák si může zvolit dokonce takový cizí jazyk, který se během studia na své škole neučil. Jedinou podmínkou je, že se tento jazyk na dané škole **vyučuje**.

Kromě zmíněného cizího jazyka není volba nepovinných zkoušek omezena tím, zda se zkušební předměty na škole vyučují. Žák má možnost si vybrat zkušební předmět, z něhož koná nepovinnou zkoušku, zcela svobodně bez ohledu na to, jaký obor či typ střední školy studuje/studoval.

Kdy budu maturovat?

MATURITNÍ KALENDÁŘ

Maturitní zkouška proběhne v každém roce ve dvou termínech:

- » **jarní zkušební období** (řádný termín maturitní zkoušky)
 - od 2. května do 10. června;
- » **podzimní zkušební období** (opravné a náhradní zkoušky)
 - od 1. září do 20. září.

Vyhláška k maturitní zkoušce stanoví období, ve kterých se konají jednotlivé části (bloky) maturitní zkoušky. Konkrétní termíny pro každý rok upřesní tzv. **Kalendář maturitní zkoušky**.

Zkoušky probíhají v pořadí: didaktické testy – písemné práce – ústní zkoušky (společné i profilové části).

JARNÍ ZKUŠEBNÍ OBDOBÍ

K jarnímu zkušebnímu období se žáci hlásí přihláškou, kterou odevzdají řediteli školy do **15. prosince**. Ředitel pak musí do **19. prosince** podat souhrnnou přihlášku za všechny své žáky do centrálního registru spravovaného CERMATEm. Do 22. prosince předá ředitel pro kontrolu každému žákovi výpis z registru žáků. Nepodceňte kontrolu přihlášených zkušek!

Žáci, kteří mají určité zdravotní znevýhodnění, si mohou zažádat o tzv. **příznané uzpůsobení podmínek konání maturitní zkoušky (PUP MZ)**, a to příložením **Posudku ze školského poradenského zařízení** k přihlášce k maturitní zkoušce.

Žákům posledních ročníků maturitního studia náleží **5 vyučovacích dnů volna** k přípravě na konání maturitní zkoušky („svaťák“).

Konkrétní termíny písemných zkušek společné části MZ (didaktické testy a písemné práce), resp. jejich **denní rozvrh** (např. dne 3. 5. od 8:00 začíná v celé ČR Anglický jazyk – didaktický test, základní úroveň), stanoví jednotně a přesně tzv. **Jednotné zkušební schéma (JZS)** pro daný školní rok, které vydává ministerstvo školství vždy do 31. prosince školního roku, v němž se maturitní zkouška koná. Blok písemných zkušek společné části (tzn. období zkušek konaných dle JZS) je ve schématu Kalendář maturitní zkoušky (viz str. 8) vyznačen **zelenou barvou**.

TERMÍNY PRO ROK 2012 JSOU UVEDENY V GRAFICKÉM SCHÉMATU NA NÁSLEDUJÍCÍ STRANĚ.

KALENDÁŘ MATURITNÍ ZKOUŠKY 2012

JARNÍ ZKUŠEBNÍ OBDOBÍ

SPOLEČNÁ ČÁST MZ								PROFILOVÁ ČÁST MZ							
	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO	NE		PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO	NE
PROSINEC 2011				1	2	3	4					1	2	3	4
	5	6	7	8	9	10	11	5	6	7	8	9	10	11	
	12	13	14	15	16	17	18	12	13	14	15	16	17	18	
	19	20	21	22	23	24	25	19	20	21	22	23	24	25	
	26	27	28	29	30	31		26	27	28	29	30	31		
DUBEN 2012							1								1
	2	3	4	5	6	7	8	2	3	4	5	6	7	8	
	9	10	11	12	13	14	15	9	10	11	12	13	14	15	
	16	17	18	19	20	21	22	16	17	18	19	20	21	22	
	23	24	25	26	27	28	29	23	24	25	26	27	28	29	
KVĚTEN 2012	30	1	2	3	4	5	6	30	1	2	3	4	5	6	
	7	8	9	10	11	12	13	7	8	9	10	11	12	13	
	14	15	16	17	18	19	20	14	15	16	17	18	19	20	
	21	22	23	24	25	26	27	21	22	23	24	25	26	27	
	28	29	30	31	1	2	3	28	29	30	31	1	2	3	
ČERVEN 2012	4	5	6	7	8	9	10	4	5	6	7	8	9	10	
	11	12	13	14	15	16	17	11	12	13	14	15	16	17	
	18	19	20	21	22	23	24	18	19	20	21	22	23	24	
	25	26	27	28	29	30		25	26	27	28	29	30		

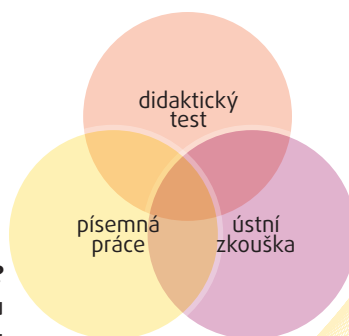
15. 12. 2011	uzávěrka podání přihlášky žákem řediteli
19. 12. 2011	uzávěrka podání přihlášek do CERMATu
22. 12. 2011	nejzazší termín pro předání výpisu z přihlášky ředitelem žákovi k podpisu za účelem odsouhlasení
2.–30. 4. 2012	období, kdy se mohou konat písemné a praktické zkoušky profilové části (termíny určí ředitel školy)
2.–15. 5. 2012	období, kdy se mohou konat písemné a praktické zkoušky profilové části , nejsou-li v kolizi s JZS na dané škole
16. 5.–8. 6. 2012	období, kdy se mohou konat zkoušky profilové části (termíny určí ředitel školy)
2.–14. 5. 2012	blok konání didaktických testů a písemných prací společné části (jednotné zkušební schéma – JZS)
15. 5. 2012	termín uvolnění výsledků didaktických testů všem školám současně
16. 5.–8. 6. 2012	období, kdy se mohou konat ústní zkoušky společné části (termíny zkoušek určí ředitel školy)
✓	uvolnění maturitních vysvědčení školám, které zaslaly do CERMATu výsledky všech ústních a profilových zkoušek 25. května (příklad); vždy nejpozději 3. pracovní den po odeslání všech výsledků ústních a profilových zkoušek školou
✓	předání maturitních vysvědčení žákům škol, které zaslaly do CERMATu výsledky všech ústních a profilových zkoušek 25. května (příklad); vždy nejpozději 3. pracovní den po uvolnění maturitního vysvědčení škole
15. 6. 2012	nejzazší termín uvolnění protokolů o výsledcích SČ MZ ředitelům všech škol současně

Jak vypadají zkoušky společné (státní) části maturity?

Zkoušky ze všech zkušebních předmětů společné (státní) části maturity mají formu didaktického testu. Výjimkou jsou pouze zkoušky z jazyků – z českého jazyka a literatury a cizího jazyka. Ty mají charakter tzv. komplexní zkoušky bez ohledu na to, zda jde o zkoušku povinnou nebo nepovinnou.

KOMPLEXNÍ ZKOUŠKA SE SKLÁDÁ ZE TŘÍ DÍLČÍCH ZKOUŠEK:

1. didaktického testu (u cizích jazyků obsahuje dva subtesty – poslech a čtení);
2. písemné práce;
3. ústní zkoušky.

Proč mají jazykové zkoušky jinou podobu?

To je jednoduché – u ostatních předmětů jde více o ověřování znalostí, ale u jazyků je tomu jinak. Naučit se jazyk znamená rozumět mu, umět jím mluvit a psát a zvládnout gramatiku. Forma komplexní zkoušky byla tedy zvolena proto, že ověřuje všechny tyto dovednosti (každá z dílčích zkoušek jiné).

HODNOCENÍ KOMPLEXNÍ ZKOUŠKY:

- » **Didaktický test (DT)** – hodnocení je prováděno tzv. centralizovaným pořízením (digitalizací) dat – tzn. skenováním záznamových archů ve škole a načtením dat z archů do systému, který data následně zpracuje a vyhodnotí, čímž je zajištěna nejvyšší možná míra objektivity.
- » **Písemná práce (PP)** – hodnocení je prováděno jedním proškoleným a certifikovaným učitelem hodnotitelem písemné práce, a to dle jednotných, centrálně daných kritérií hodnocení a metodiky. Pro větší míru objektivity nebudou od tohoto školního roku písemné práce hodnoceny na vaší škole, učitelé hodnotitelé tak nemohou hodnotit práce svých žáků.
- » **Ústní zkouška (ÚZ)** – hodnocení je prováděno dvěma proškolenými a certifikovanými učiteli hodnotiteli ústní zkoušky, kteří jsou členy maturitní komise – tzn. hodnotitel-zkoušející a hodnotitel-přisedící. Hodnocení provádí

během zkoušky podle jednotných kritérií a metodiky (postupů) stanovených centrálně. Hodnotitelé stanoví bezprostředně po výkonu žáka jeho bodové hodnocení na základě svých vyplněných hodnotících tabulek.

Žák vykoná dílčí zkoušku úspěšně, pokud dosáhne alespoň tzv. **hraničního skóre** (tzv. Cut-off-score). Hraniční skóre je nejnižší možné bodové hodnocení, kterého musí žák dosáhnout, aby zkoušku vykonal úspěšně. U komplexní zkoušky je hraniční skóre stanoveno zvláště pro jednotlivé dílčí zkoušky. **Hraniční skóre pro rok 2012** zveřejní ministerstvo školství na www.novamaturita.cz **do 31. března 2012**. Pro orientaci se podívejte na www.novamaturita.cz, jak takováto kritéria vypadala pro maturitní zkoušku 2011.

Celkové hodnocení komplexní zkoušky se stanoví váženým aritmetickým průměrem všech dílčích zkoušek. Hodnocení na vysvědčení je převedeno do klasifikační stupnice: 1 – výborný, 2 – chvalitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatečný, 5 – nedostatečný.

Žák vykoná komplexní zkoušku úspěšně, pokud úspěšně složí všechny její dílčí zkoušky. Pokud žák v roce 2012 neuspěje u jedné či více dílčích zkoušek, **opakuje tu/ty dílčí zkoušku/y, u které/ých neuspěl, nikoliv celou komplexní zkoušku**, jak tomu bylo v roce 2011. U opravné zkoušky si však může zvolit jinou úroveň obtížnosti (např. neuspěje u dílčí ústní zkoušky z AJ vyšší úrovně, tak si u opravné zkoušky zvolí úroveň nižší), v tomto případě je však nutné opakovat komplexní zkoušku celou.

Zkušební předměty jsou žákům nabízeny ve **dvou úrovních obtížnosti – základní a vyšší, nepovinné předměty** (vyjma cizích jazyků, matematiky a občanského a společenskovedního základu) **pouze v úrovni jedné**, která svým charakterem odpovídá vyšší úrovni obtížnosti. Základní úroveň obsahuje učivo, které se učí všichni maturanti bez ohledu na to, jaký typ nebo obor střední školy navštěvují. Vyšší úroveň ověřuje to, co požadují vysoké školy u přijímaček. V případě využití výsledků maturitní zkoušky u přijímaček budou VŠ preferovat vyšší úroveň obtížnosti. Volba úrovně obtížnosti se v případě komplexní zkoušky **vztahuje na všechny tři její dílčí zkoušky!**

PŘEDMĚTOVÉ PORTFOLIO PRO ROK 2012

Povinné zkoušky		Nepovinné zkoušky
1.	český jazyk a literatura (Z/V)	cizí jazyk (Z/V)
		matematika (Z/V)
		občanský a společenskovední základ (Z/V)
		biologie
2.	cizí jazyk (Z/V) nebo matematika (Z/V)	fyzika
		chemie
		dějepis
		zeměpis
		dějiny umění

Z – základní úroveň obtížnosti zkoušky; V – vyšší úroveň obtížnosti

Zkušební předmět **informatika** není v předmětovém portfoliu pro rok 2012.

KATALOGY POŽADAVKŮ

Samotnému procesu realizace společné části maturitní zkoušky v daném školním roce předchází zveřejnění katalogů požadavků, které podle školského zákona připravuje CERMAT a vydává MŠMT nejpozději 24 měsíců před termínem konání zkoušek. Katalogy požadavků pro školní rok 2010/2011, které jsou platné i pro školní rok 2011/2012, byly zveřejněny a zaslány školám v březnu 2008 a jsou k dispozici ke stažení na www.novamaturita.cz. Na základě požadavků v jednotlivých katalozích zpracovává CERMAT zadání zkoušek.

Popis jednotlivých zkoušek společné (státní) části maturitní zkoušky naleznete na maturitním webu www.novamaturita.cz v záložce **Zkoušky a předměty**, konkrétní ukázky testů a zadání pak v záložce **Testy a zadání**.

KOMPLEXNÍ ZKOUŠKA Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

Zkouška z českého jazyka a literatury je první povinnou zkouškou společné části bez možnosti volby a je nabízena ve dvou úrovních obtížnosti – základní a vyšší. V rámci nepovinných zkoušek nabízena není, protože od roku 2012 nemůže žák konat nepovinnou zkoušku ze stejného předmětu jako zkoušku povinnou.

JAK VYPADAJÍ JEDNOTLIVÉ DÍLČÍ ZKOUŠKY?

Didaktický test

Titulní strana testového sešitu obsahuje všechny potřebné informace – počet úloh v testu, jak postupovat při práci se sešitem, kam a jak zapisovat řešení, jak je test bodován, kolik je na jeho řešení času, jaké jsou povolené pomůcky apod. Záznamový arch je určen k zapsání (křížkování/vepsání) odpovědí. Povolenou pomůckou jsou pouze psací potřeby.

Začátek řešení didaktického testu je stanoven pro všechny maturanty v ČR jednotně – ve stejný den a čas. Na řešení didaktického testu má žák 60 minut v základní a 90 minut ve vyšší úrovni obtížnosti.

Písemná práce

Žák si může vybrat z 10 zadání u obou úrovní obtížnosti. Na výběr jednoho z témat má k dispozici 25 minut. Minimální rozsah písemné práce je stanoven na 200 slov (odpovídá cca 20–25 řádkům při průměru 10 slov na řádek) v základní a 250 slov (odpovídá cca 25–30 řádkům při průměru 10 slov na řádek) ve vyšší úrovni obtížnosti. Písemnou práci píše žák do záznamového archu, který je jediným odevzdávaným materiálem. Neodevzdává tedy koncept ani osnovu, které si však samozřejmě může napsat.

Ústní zkouška

Délka ústní zkoušky je pro základní i vyšší úroveň obtížnosti max. 35 minut, z toho 20 minut představuje příprava žáka na potítku a nejvýše 15 minut samotné zkoušení. Žák si losuje jedno z 20 nebo 30 (základní nebo vyšší úroveň obtížnosti) zadání, se kterým se pak připravuje na potítku. Zkouška probíhá před komisí, ke které patří i z certifikovaní hodnotitelé – zkoušející a předsedící.

Zadáním ústní zkoušky je **pracovní list**, který je postaven na konkrétním literárním díle – např. B. Němcová: Babička. Pracovní list se skládá ze tří částí:

1. výňatek z uměleckého textu (výňatek z dané knihy);
2. výňatek z neuměleckého textu (výňatek z jiného textu často souvisejícího s danou knihou);
3. struktura zkoušky (co se zkouší).

Seznam literárních děl, ze kterých si žák losuje, si sestavuje sám, a to výběrem ze **školního seznamu děl**, který musí škola svým žákům zpřístupnit do 30. září příslušného školního roku. Školní seznam literárních děl sestavuje škola v **minimálním** počtu 40 pro základní a 105 pro vyšší úroveň obtížnosti. Žák si z těchto seznamů vybírá vždy 20 pro základní a 30 pro vyšší úroveň obtížnosti. Výběr literárních děl do školního i žákova seznamu se děje na základě kritérií uvedených v katalogích požadavků ke zkoušce z českého jazyka a literatury.

KOMPLEXNÍ ZKOUŠKA Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

úroveň obtížnosti	dílčí zkoušky	váha	vymezený čas	forma zadání	pomůcky
základní	didaktický test	1/3	60 minut	test (27–36 úloh)	psací potřeby
	písemná práce	1/3	60 minut	téma a zpracování (výběr z 10 zadání)	Pravidla českého pravopisu
	ústní zkouška	1/3	20 minut příprava + 15 minut zkouška	pracovní list (losování z 20 zadání)	psací potřeby
vyšší	didaktický test	1/3	90 minut	test (42–53 úloh)	psací potřeby
	písemná práce	1/3	90 minut	téma a zpracování (výběr z 10 zadání)	Pravidla českého pravopisu
	ústní zkouška	1/3	20 minut příprava + 15 minut zkouška	pracovní list (losování z 30 zadání)	psací potřeby

KOMPLEXNÍ ZKOUŠKA Z CIZÍHO JAZYKA

Maturitní zkouška z cizího jazyka, resp. dvě úrovně obtížnosti, ve kterých je připravována, se blíží úrovním **B1** (základní úroveň obtížnosti) a **B2** (vyšší úroveň obtížnosti) tzv. **Společného evropského referenčního rámce pro jazyky**. CER-MAT dlouhodobě pracuje na tzv. přiřazení zkoušky z cizího jazyka k evropským jazykovým standardům, aby zkouška v budoucnu byla mezinárodně uznatelná.

Výukové materiály a učebnice, které svým obsahem zohledňují úrovně B1 a B2, mají tuto skutečnost zpravidla uvedenu na přebalu. V takto označených učebnicích mohou žáci najít nespočet vhodných příkladů k procvičování k maturitní zkoušce z cizího jazyka.

JAK VYPADAJÍ JEDNOTLIVÉ DÍLČÍ ZKOUŠKY?

Didaktický test

Test obsahuje z části (subtesty) – **poslech a čtení a jazyková kompetence**. Jako pomůcky při jeho řešení jsou povoleny pouze psací potřeby. Žák obdrží testový sešit a záznamový arch. Titulní strana testového sešitu obsahuje všechny potřebné informace – počet úloh v subtestu, jak postupovat při práci se sešitem, kam a jak zapisovat řešení, jak je test bodován, kolik je na jeho řešení času, jaké jsou povolené pomůcky apod. Záznamový arch je určen k zapísání (křížkování/vepsání) odpovědí.

Začátek řešení didaktického testu je stanoven pro všechny maturanty v ČR jednotně – ve stejný den a čas.

Žák nejprve řeší subtest poslech, poté čtení a jazykovou kompetenci.

Subtest poslech trvá 35 minut pro základní úroveň obtížnosti, 45 pro vyšší. V rámci vymezeného času má žák po skončení poslechu 5 minut na zápis odpovědí do záznamového archu. V průběhu poslechu zaznamenává odpovědi do testového sešitu.

Poslech je na CD nosiči, nahrávky se vždy opakují (žák uslyší každou nahrávku dvakrát).

Subtest čtení a jazyková kompetence má pro základní i vyšší úroveň obtížnosti vymezen čas 60 minut. Odpovědi zapisuje žák přímo do záznamového archu, do testového sešitu si může dělat poznámky. Po skončení odevzdá testový sešit i záznamový arch zadavateli.

Písemná práce

Čas vymezený na písemnou práci je 60 minut pro základní a 90 minut pro vyšší úroveň obtížnosti. Žák pracuje s testovým sešitem, kam si může psát poznámky, a se záznamovým archem, kam zaznamenává odpovědi. Záznamový arch ob-

sahuje prostor vymezený pro zápis včetně řádkování a orientačního vyznačení počtu slov. Žák píše černou nebo modrou propiskou. Nečitelný text není hodnocen. Povolenou pomůckou jsou vlastní slovníky, které budou zkontrolovány, zda neobsahují přílohy věnované písemnému projevu nebo korespondenci. Po ukončení odevzdá žák testový sešit i záznamový arch zadavateli.

Ústní zkouška

Délka ústní zkoušky je pro základní i vyšší úroveň obtížnosti max. 35 minut, z toho 20 minut představuje příprava žáka na potítku a nejvýše 15 minut samotné zkoušení. Zkouška probíhá před komisí, ke které patří i dva certifikovaní hodnotitelé – zkoušející a přísedící.

Zadáním ústní zkoušky je **pracovní list**, který se skládá ze čtyř částí. Pracovní list má vždy **dvě verze** – jednu pro žáka a druhou pro zkoušející a společnou přílohu. Každá ze tří částí dodaných CERMATEm se vztahuje k některému ze všeobecných tematických okruhů:

- » Osobní charakteristika;
- » Rodina;
- » Domov a bydlení;
- » Každodenní život;
- » Vzdělávání;
- » Volný čas a zábava;
- » Mezilidské vztahy;
- » Cestování a doprava;
- » Zdraví a hygiena;
- » Stravování;
- » Nakupování;
- » Práce a povolání;
- » Služby;
- » Společnost;
- » Zeměpis a příroda.

Tyto všeobecné tematické okruhy jsou společné pro základní i vyšší úroveň obtížnosti zkoušky z cizího jazyka a jsou definovány v katalogích požadavků.

Třetí částí pracovních listů se vztahují ke specifickým tématům, která si určuje škola na základě svého studijního oboru (např. doprava – porucha automobilu; stravování – příprava pokrmu; ekologie – problematika skleníkového efektu). Seznam školních specifických témat oznamuje škola žákům do konce října příslušného maturitního roku a včas je také seznámí s požadavky, které na žáky klade v rámci těchto témat. Školy mají však možnost využít tyto části vytvořené CERMATEm, které jsou zpracovány dle všeobecných tematických okruhů

(viz výše). S těmito není potřeba žáky dopředu seznamovat (témata jsou obecná a dopředu známá). Platí tedy, že pokud škola žáky neseznámí s požadavky na svá specifická oborová témata/školní části pracovních listů, budou pracovní listy z cizího jazyka vytvořeny celé v CERMATu (tudíž na výše uvedená témata).

Žák si při zahájení zkoušky losuje jeden pracovní list z nabídky. Po vylosování dostane svůj žákovský pracovní list a jeho přílohu a jde se na 20 minut připravovat na potítku. Během přípravy je povoleno používat slovníky či doplňkové materiály školy, které odsouhlasí její ředitel. Poznámky vypracované na potítku může žák používat při ústní zkoušce.

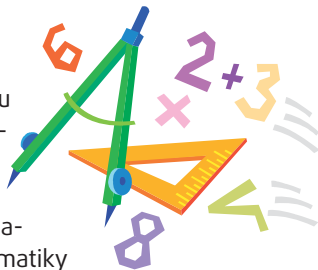
KOMPLEXNÍ ZKOUŠKA Z CIZÍCH JAZYKŮ – AJ, NJ, FJ, ŠJ, RJ

úroveň obtížnosti	dílčí zkoušky	váha	ověřovaná dovednost/kompetence	vymezený čas	forma zadání	pomůcky
základní	didaktický test	50 %	poslech	30 minut + 5 minut na zaznamenání odpovědí do ZA*	test	psací potřeby
			čtení a jazyková kompetence	60 minut	nahrávka a test	
	písemná práce	25 %	písemný projev	60 minut	téma a zpracování	modrá/ černá propiska, vlastní slovník**
	ústní zkouška	25 %	ústní projev a interakce	15 minut + 20 minut na přípravu	pracovní list	slovník a pomůcky stanovené školou
vyšší	didaktický test	50 %	poslech	40 minut + 5 minut na zaznamenání odpovědí do ZA*	test	psací potřeby
			čtení a jazyková kompetence	60 minut	nahrávka a test	
	písemná práce	25 %	písemný projev	90 minut	téma a zpracování	modrá/ černá propiska, vlastní slovník**
	ústní zkouška	25 %	ústní projev a interakce	15 minut + 20 minut na přípravu	pracovní list	slovník a pomůcky stanovené školou

* ZA – záznamový arch, kam žák křížkuje/vpisuje své odpovědi.

** Slovník nesmí obsahovat přílohy věnované písemnému projevu a korespondenci. Slovníky prochází před zkouškou kontrolou.

MATEMATIKA

Obě úrovně zkoušky z matematiky mají podobu **didaktického testu**. Znalosti a dovednosti obsažené v testových úlohách jsou definovány Katalogem požadavků k matematice – základní úroveň a Katalogem požadavků k matematice – vyšší úroveň. U zkoušky z matematiky v obou úrovních obtížnosti je dovoleno používat **kalkulačku bez grafického režimu** a **MFCh tabulky pro střední školy**. K vybavení řešitele testu by kromě psacích potřeb měly patřit i **rýsovací potřeby** (tužka, pravítko a kružítko).

V základní úrovni obtížnosti mají žáci na řešení testu **90 minut** čistého času. V testu řeší různé typy úloh uzavřených (žák vybírá správné řešení z nabízených alternativ) a úlohy úzce otevřené (hodnocena je odpověď, kterou žák samostatně tvoří, tj. numerický výsledek, odvozený vztah, geometrická konstrukce,...). Zastoupení obou typů testových úloh (úzce otevřených a uzavřených) je vzhledem k času potřebnému pro jejich řešení rovnocenné. Obsahově jde vesměs o úlohy reflektující neopominutelné pojmy z matematiky ze základní a střední školy. Předpokladem zdárného řešení úloh je dovednost užívat bezchybně a s pochopením jednoduchý matematický aparát (úpravy výrazů, řešení rovnic, pravidla pro umocňování, základní vztahy a vzorce apod.). Test může obsahovat úlohy s problematikou běžného života i úlohy z jiných než jen matematických oborů, k jejichž vyřešení postačí základní matematické znalosti a dovednosti, jako je např. použití přímé i nepřímé úměry, procentový počet, pravděpodobnostní odhad nebo postupy finanční matematiky.

U testu pro **vyšší úroveň obtížnosti** je stanoven čas potřebný k vyřešení testu na **120 minut** čistého času. Po formální stránce jsou v testu zastoupeny podobné úlohy jako v testu v základní úrovni obtížnosti, navíc jsou zařazovány dvě až tři úlohy s širokou odpovědí, u kterých je hodnocen i postup řešení. Úspěšné absolvování testu z matematiky ve vyšší úrovni obtížnosti předpokládá dostatečnou znalost učiva vymezeného příslušným katalogem požadavků.

HODNOCENÍ

Oba typy otevřených úloh s úzkou i širokou odpovědí používaných v testech z matematiky jsou hodnoceny v elektronické podobě vyškolenými **ratery** (rater = posuzovatel otevřených úloh didaktického testu) podle jednotných kritérií. Každá úloha je bodově posouzena **dvěma nezávislými ratery**. Pokud se jejich hodnocení liší, řešení úlohy posuzuje supervizor. Tak je zachována maximální míra objektivity.

Číslo přílohy k listině Škola Katedra

Obr. 106/Škol (obč. a zápis) 3047M001 5. ročník učení
 BEZ IZO: 600028976 Třída: 4.B
 Evidenční číslo protokolu: 129456 Číslo uč. 2011/0012 Termín konání: čer 2012

PROTOKOL O VÝSLEDČÍCH SPOLEČNĚ ČÁSTI MATURITNÍ ZKOUŠKY ŽÁKA

Jméno, příjmení žáka, a příjmení Martin Dvořák
 Datum narození: 18.3.1992 Rodné číslo: 9203180234
 Město narození: Lázeň Uplněnost podmínek zkoušky: —

Povinné maturitní zkoušky

n. školních předmětů, uč. / (nová učebnice, jsou-li stanoveny, a učebn. školák, jsou-li stanoveny, k tomu se přičítá)	jazyk / učebnice	výsledky	Hodnocení	
			Úspěšnost žák a %	Průměrná známka
Český jazyk a literatura – náhlet	—	výborný	82,50	30
1. jazyk	itala	uspš	82,50	30
školní uč.	itala	uspš	82,50	30
předmětová	itala	uspš	82,50	30
M. matematika – náhlet	—	výborný	82,50	30
školní uč.	itala	uspš	82,50	30

Celkové hodnocení: uspš

Nepovinné maturitní zkoušky

n. školních předmětů, uč. / (nová učebnice, jsou-li stanoveny, a učebn. školák, jsou-li stanoveny, k tomu se přičítá)	jazyk / učebnice	výsledky	Hodnocení	
			Úspěšnost žák a %	Průměrná známka
M. matematika – vyřil	—	nehodnotěn	—	—
školní uč.	itala	uspš	82,50	30
Frula	—	na žák	—	—
školní uč.	itala	na žák	—	—
Občanská a společenskovědní základ	—	nehodnotěn	—	—
školní uč.	itala	na žák	—	—

v Praze dne 15. 6. 2012

Ing. Pavel Zelený

ředitel Centra pro přijímací řízení školní
 jazyk, příjmení a podpis

Nejčastěji kladené dotazy z řad žáků

Proč mám dělat dvě maturity?

Nejedná se o dvě maturity, ale o dvě části jedné maturitní zkoušky – společnou (státní) a profilovou (školní). Společná část je, jak už název napovídá, jednotná pro všechny maturanty a zadává ji stát, profilová část je určena potřebám škol (k profilaci jednotlivých oborů) a je v kompetenci ředitele školy.

Proč se máme k nové maturitě učit něco nového?

Nová maturita nevyžaduje jiné znalosti než ta stávající. Vychází z platných učebních dokumentů (osnov) s výjimkou zkoušek vyšší úrovně, které již částečně reflektují požadavky VŠ k přijímacím zkouškám (k tomuto účelu je vyšší úroveň nabízena). Jinak řečeno – nová maturita nezkouší nic nového, pouze zkouší jinou formou.

Jaký cizí jazyk si můžu zvolit?

Centrálně je nabízeno 5 cizích jazyků – anglický, francouzský, německý, španělský a ruský. Žák si může zvolit pouze takový cizí jazyk, který je na škole vyučován. Podmínkou volby tedy není, zda žák volený cizí jazyk na dané střední škole sám studoval.

Kdo mi určí úroveň obtížnosti státní maturity?

Konání zkoušek v základní, resp. vyšší úrovni obtížnosti není vázáno na typ střední školy ani na obor vzdělání, ale pouze na rozhodnutí žáka. Úroveň obtížnosti si žák nevolí pro celou společnou část maturity, ale pro její jednotlivé zkoušky (pro ty, které jsou nabízeny ve dvou úrovních obtížnosti). Každá škola je povinna připravit žáky na všechny zkoušky společné části nejméně v základní úrovni obtížnosti.

Proč bych si měl zapsat nepovinné zkoušky nebo volit zkoušky ve vyšší obtížnosti, když se budu hlásit na vysokou školu, která výsledky státní maturity u přijímaček nezohlední?

Není všem dnům konec. Lze očekávat, že bude přibývat fakult, které budou část přijímaček nahrazovat výsledky státní maturity. A zároveň není nikde řečeno, že budete v roce 2012 dělat poslední vysokoškolské přijímačky ve svém životě. Ze statistik vyplývá, že se téměř 40 % vysokoškolských studentů v prvních dvou letech hlásí znovu na nějakou další vysokou školu.

Mohu v rámci školní části maturity konat zkoušky z téhož předmětu, ze kterého budu konat zkoušku ve státní části?

Pravidla pro výběr zkoušek státní části jsou dána a platí pro všechny žáky i všechny školy. Pravidla pro profilové zkoušky určuje ředitel školy. Pokud pravidla stanovená ředitelem školy souběh předmětů školní i státní části připouští, pak tomu, abyste si vybral stejný předmět v obou částech maturitní zkoušky, nic nebrání.

V případě, že u komplexní zkoušky neuspěji, např. nevykonám úspěšně didaktický test, ale písemnou práci a ústní zkoušení jsem zvládl, musím opakovat znovu všechny tři dílčí zkoušky? Tedy i ty, co jsem již úspěšně absolvoval?

Od školního roku 2011/2012 nikoli. Žáci budou nově opravovat pouze tu dílčí zkoušku, kterou nevykonali úspěšně. Neplatí to však v případě, kdy by se žák rozhodl, že si pro opravnou zkoušku změni úroveň obtížnosti, na což má právo. Pokud by tak učinil, musel by opravovat celou komplexní zkoušku.

Cení se více zkouška základní úrovně složená za 1, nebo zkouška vyšší úrovně složená za 4?

Více se z pohledu konkrétního maturanta nepochybně cení ta varianta, která je pro něj užitečnější. Pokud je cílem přijetí na VŠ a podmínkou je vykonání vyšší úrovně, potom je důležité (cennější) se o vykonání zkoušky této úrovně pokusit. Pokud taková podmínka neexistuje nebo má žák jiný cíl, potom pro něj může být cennější výsledek základní úrovně. Podobnou otázku si je možné položit i dnes. Cení se více maturitní čtyřka z předmětu na gymnáziu, nebo dvojka z téhož maturitního předmětu v učňovském oboru s maturitní zkouškou?

Dle paní učitelky bychom měli všichni maturovat ve společné části z matematiky. Mně však jde lépe angličtina. Musím se přesto přihlásit k matematice?

Nikoli. Volba zkoušky a případně úrovně obtížnosti je závislá pouze na Vašem rozhodnutí. Můžete se tedy svobodně rozhodnout, zda chcete maturovat z matematiky nebo z cizího jazyka. Ovšem je zde přeci jen jedna podmínka. Pokud si vyberete cizí jazyk, je nutné, aby byl na Vaší škole vyučován. Paní učitelka, případně ředitel školy může samozřejmě doporučit to, co si myslí, že je pro Vás nejlepší volba, ovšem konečné rozhodnutí je zcela na Vás.

Můžu si přihlásit matiku v základní úrovni jako povinnou a ve vyšší jako nepovinnou zkoušku?

Ne, od roku 2012 není možné maturovat ze stejného předmětu ve státní části v rámci povinných i nepovinných zkoušek. Není tedy možné vybrat si povinnou zkoušku z matematiky v základní úrovni a nepovinnou z téhož předmětu ve vyšší úrovni obtížnosti.

Kde najdu informace?

Největším a snadno dostupným zdrojem informací o nové maturitě je **maturitní portál www.novamaturita.cz**, který obsahuje aktuální a garantované informace. Pro lepší přehlednost je web strukturován dle cílových skupin.

Dotazy a připomínky k nové maturitě lze směřovat na infolinku **+420 224 507 507** a informační e-mailovou adresu **info@novamaturita.cz** určené k tomuto účelu.

Speciálně pro **žáky** jsou několikrát ročně vydávány **materiály** s návody a tipy k přihlašování k vlastní maturitě, dále **brožura Žákovský průvodce k maturitě**, je pro ně zřízena **facebooková stránka Udělám maturitu**, vlastní projekt **Studenti studentům** (prezenční semináře pro žáky vedené studenty) a další akce podporující informovanost (např. soutěže s testovými úlohami, diskuzní fórum na webových stránkách apod.).

Vedení školy a učitelé čerpají informace ze **vzdělávání pedagogů** (e-learning a prezenční školení), e-mailů s pokyny a materiály z CERMATu/MŠMT, tištěných materiálů (**brožury, letáky**) a hlavně **Maturitního zpravodaje**, instruktážního **DVD Průvodce maturitou** apod. – vše je k dispozici ke stažení na **www.novamaturita.cz**.

Několikrát ročně je na maturitním portálu spouštěno **diskuzní fórum** nad aktuálními tématy, kde gestory jednotlivých témat jsou odpovědné osoby z CERMATu. Záznamy z diskuzí jsou k dispozici na webu.

cermat

Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání

Jankovcova 63
170 00 Praha 7

www.novamaturita.cz

Tento produkt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Praha 2011
Vydání třetí

www.novamaturita.cz

Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání – CERMAT

Jankovcova 933/63, Praha 7

tel.: +420 224 507 507

e-mail: info@novamaturita.cz